

NA PUTU PREMA
KLIMATSKI
NEUTRALNIM
GRADOVIMA

SARAJEVO
12. - 13. 10. 2023.

NA PUTU PREMA KLIMATSKI
NEUTRALNIM GRADOVIMA

NZC Misija - Sarajevo

Dalila Zečić

Kabinet premijera Kantona Sarajevo

KANTON SARAJEVO
КАНТОН САРАЈЕВО
SARAJEVO CANTON

Grad Sarajevo

GRAD
ZAGREB

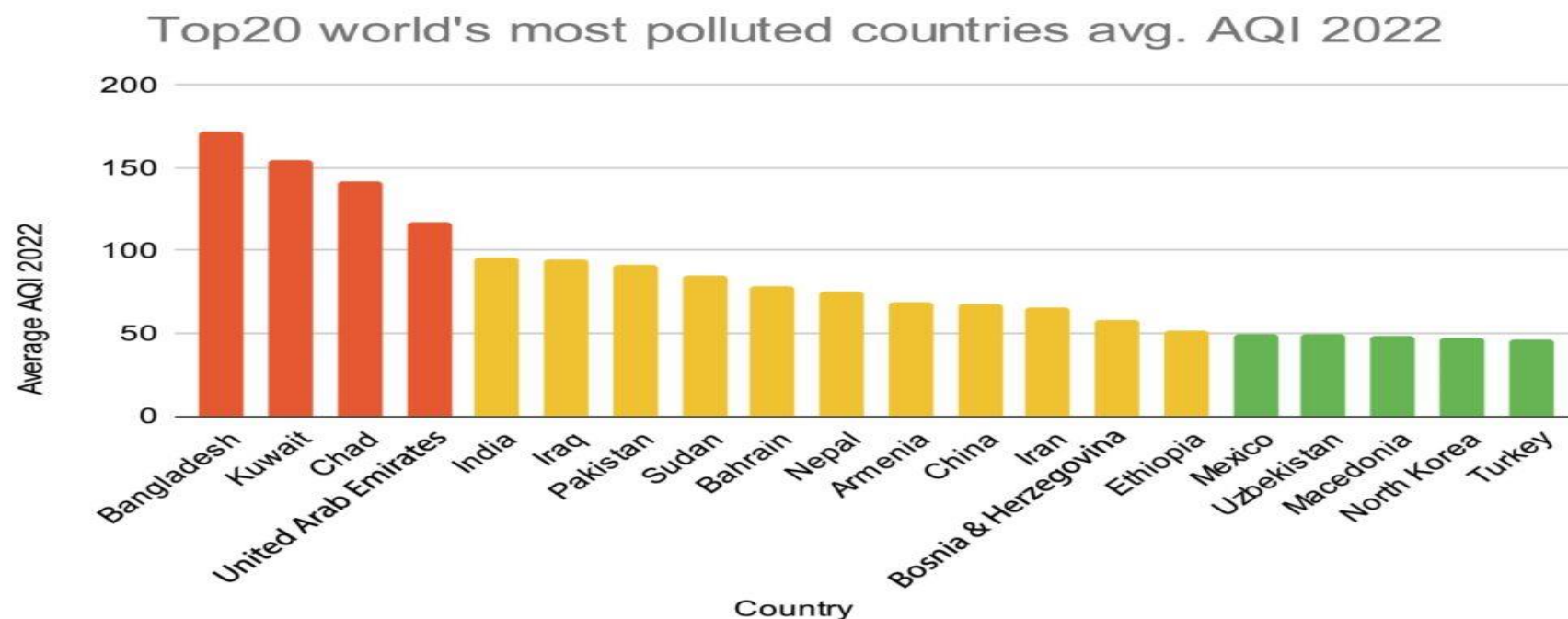
Financijska podrška

OPIS PROBLEMA:

- *„Funkcionalno urbano područje Sarajeva je jedan od najzagađenijih gradova na planeti, na oko dvije sedmice, u bilo kojem zimskom vremenskom periodu sa mjerenjima preko $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$ čestica ili skoro 10 puta više od preporučenog limita SZO. Cijela ekonomija je u potpunosti bazirana na sagorijevanju fosilnih goriva – ugalj, nafta, dizel, plin itd. - i unatoč velikim naporima da se potakne ovo pitanje, potrošnja fosilnih goriva i emisije stakleničkih gasova (GHG's) je konstantno rasla čak 2.7% u godini, za period bar jedne decenije. U svim slučajevima podaci - koji pokazuju direktnu i opasnu prijetnju životu stanovništva, kao i štetu turizmu - također predstavljaju izazov klimatskih promjena pri čemu je procijenjeno da svaki stanovnik Sarajeva proizvede oko 5.5 tona CO₂ u godini, uglavnom preko toplote i transporta.“*

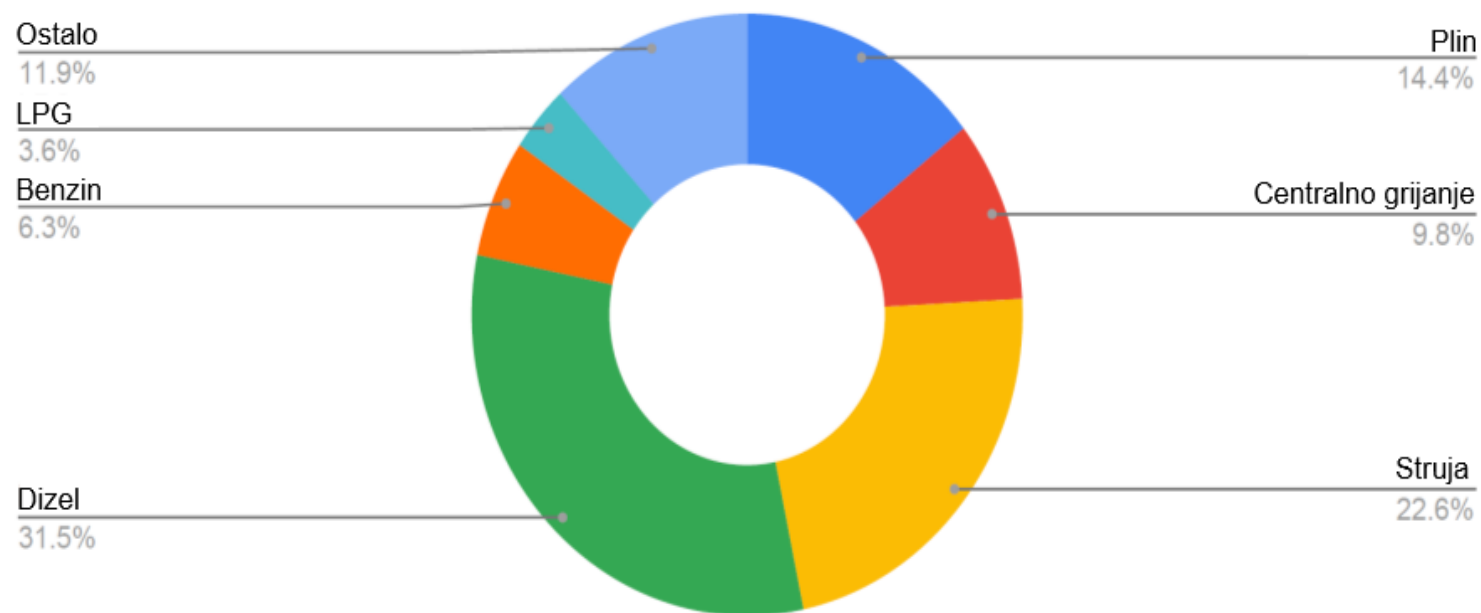
Gradovi kao globalno najveći izvori zagađenja

- 70% svjetske populacije živi u gradovima sa tendencijom konstantnog porasta tog udjela

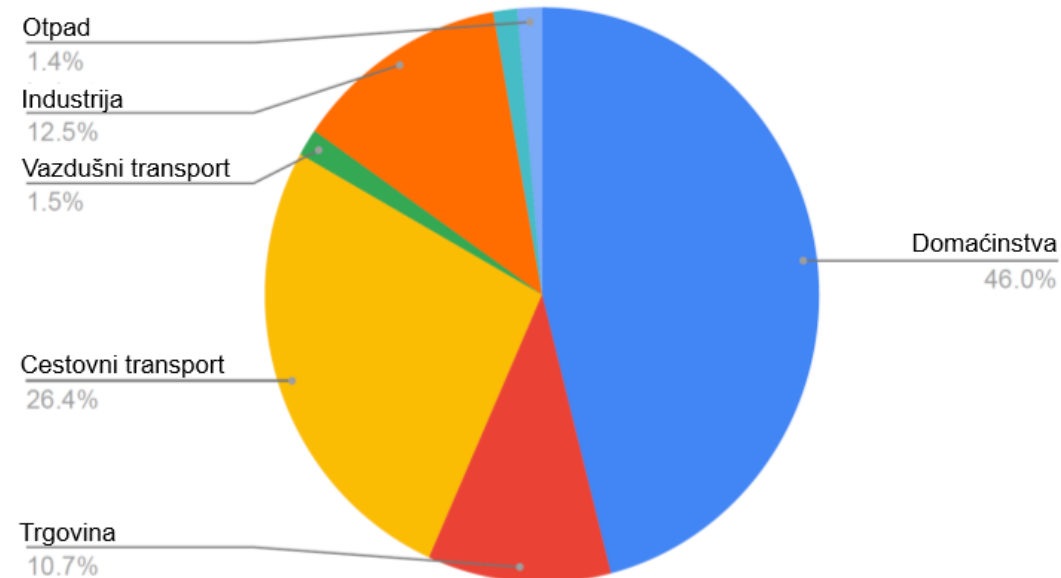
Potrošnja energije po izvoru u 2020. godini

Potrošnja energije u 2020. godini

Emisije stakleničkih plinova po sektoru

Emisije stakleničkih plinova u 2020. godini

- 25. novembra 2021. godine, Komisija je otvorila poziv za sve zainteresovane da se priključe misiji Evropske komisije Klimatski neutralnih i pametnih gradova, iz tog poziva navodimo:
- “Ciljevi ove misije su ostvarenje 100 klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030 i osigurati da svi ovi gradovi budu uzor i omoguće svim ostalim Evropskim gradovima da prate ovaj šablon do 2050.”
- 31. januara 2022. godine – zatvoren poziv za dostavljanje aplikacija
- 28. aprila 2023. godine, Ursula von der Layen obznaila rezultate poziva.
- 100 EU i 12 gradova izvan EU dobili pozitivan odgovor od preko 800 zainteresiranih gradova;

Glavni cilj Misije

- Prema European Green Deal - karbonska neutralnost kontinenta se mora postići do 2050. godine;
- Cilj misije da taj cilj postignu izabrani gradovi do 2030. godine;
- Karbonska neutralnost se mora postići u svim društvenim sferama: saobraćaj, sistemi zagrijavanja i hlađenja, strategije biodiverziteta, digitalizacija, proizvodni procesi, upravljanje otpadom, zaštita okoliša, ...

Aktivnosti Vlade Kantona Sarajevo u postaplikativnom periodu

- Vlada Kantona Sarajevo 01.09.2022. imenovala Radno tijelo za pripremu i koordinaciju projekata u okviru Misije Net Zero Cities Rješenjem, broj: 02-04-33199-10/22
- Članovi su predstavnici Kabineta premijera KS, Ministarstva saobraćaja KS, Zavoda za informatiku i statistiku KS, Ministarstva privrede KS, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i zaštite okoliša KS, Zavoda za planiranje razvoja KS i Zavoda za izgradnju KS.

Radno tijelo

- Radno tijelo je zaduženo za pripremu akcionih planova i strategija realizacije projekata iz podoblasti zaštite okoliša, upravljanja otpadom, šumarstva, transporta, energetike, a u okvirima Misije. Radno tijelo će djelovati i poslove obavljati do kraja 2023. godine

Provedene aktivnosti Radnog tijela

- Održano 13 sastanaka i veliki broj neformalnih konsultacija;
- Donesen veliki broj važnih zaključaka s ciljem adekvatne pripreme za realizaciju Misije;
- Brojni sastanci sa različitim ministarstvima i međunarodnim organizacijama u cilju prikupljanja relevantnih podataka i njihovo upućivanje ka NZP;
- Organizacija sastanka svih vodećih međunarodnih finansijskih institucija (IFIs), razvojnih agencija, predstvanika Vlade i gradova;
- učešće na Kick off sastanku u Briselu;
- Veliki broj konsultacija sa city advisorom iz Net Zero Programa;
- Promocija misije; **(dodatno pojačati ove aktivnosti!!!)**

- Organizacija VNG studijske posjete kao i sastanaka sa VNG ekspertima na različitim nivoima;
- Stalno prikupljanje podataka, dostavljanje potrebnih ToR za specifične zadatke u okviru pripreme Misije;
- Redovna komunikacija sa Evropskom komisijom i povezanim tijelima;
- Saradnja i komunikacija sa TAIEX-om u okviru Misije,
- Izrada i ažuriranje ECAS profila;
- Redovni sastanci sa Delegacijom Evropske Unije;
- Sastanak sa ambasadorom Sattlerom i predstavnicima privatnog sektora iz oblasti transporta;
- Uvezivanje sa drugim forumima koji imaju komplementaran karakter u odnosu na Misiju (CIVINET);
- Taieux Workshop on Climate Neutral and Smart Cities Mission of Horizon Europe, Istanbulu, 04. oktobar 2023.

Uspostavljena koordinacija na nivou Misije

- Nadzorni/supervisory board:

Premijer KS, gradonačelnica Sarajeva, gradonačelnik Istočnog Sarajeva

- Tehnički odbor:

Predsjedavajuća RT, pomoćnica gradonačelnice Sarajeva, šef Kabineta gradonačelnika Istočnog Sarajeva;

- Prvi rezultat TO, dogovoren tekst fichea za inciranje i provođenje procedure izbora konsultanata od strane JASPERSA (EIB) koji će biti angažirani na izradi CCCs.
- Dokument dostavljen DEI-u 12.10.2023.
(finansirat će se od strane EU, cca 2 mil EUR)

Glavni izazovi za buduće djelovanje

- Adekvatna izrada CCC (skup svih finansijskih, investicijskih i akcionih planova za FUA Sarajevo s ciljem dobijanja *Mission label* kako bismo započeli implementacijski ciklus;
- Bolja regionalna saradnja sa gradovima koji su u porodici Mission cities;
- Uspostavljanje *Citizens Assembly*;
- Uspostava Ureda za Misiju (sa mandatom djelovanja od deset godina) ???;
- Nastavak rada Radnog tijela (ističe 31. dec 2023.)
- Prilagođavanje svih strategija i planova Vlade ciljevima Misije (nabavka automobila u skladu sa višim ekološkim standardima, štednja energije, promocija ekološki prihvatljivijih oblika transporta i sl.)
- Imenovanje trajnog savjetnika za grad/city advisora za Sarajevo.

Hvala

dalila.zecic@vlada.ks.gov.ba